

Opmaal til for at erstatte Svindet. Enhver Landmand veed, at Rug, Byg f. Gr. i et saadant Lidsrum svinder mere end et Fjerdingfar og Havre omtrent $1\frac{1}{2}$ Fjerdingfar. Det var Samferdselsmidlernes Tilstand, som ogsaa i 1810 gjorde denne Bestemmelse om Opmaal berettiget, thi den Gang vare Forholdene endnu saaledes, at man ikke kunde faae sit Korn affendt eller afflibet før til Foraaret. Samferdselsmidlerne ere nu anderledes, nu kan man strax faae sit Korn sendt bort, og Hensynet til Svindet behøver man da ikke at tage. Jeg skal tilføie, at Lovgivningsmagten, saavel Regjeringen som begge Thingene, har erkjendt i Loven af 14de April 1852 § 3, at for Fremtiden vilde det være uberettiget at bestemme Opmaal ved Tiendeforeringens Indgaaen. Det siges udtrykkelig i denne Lov, at saadant Opmaal hverken kan paalignes eller betinges mere. Altsaa saavidt jeg kan skjønne, har Lovgivningsmagten, saavel Regjeringen som begge Rigsdagens Afdelinger, tidligere erkjendt, at ifølge vore Samferdselsmidlers Udviiling vilde det nu ikke være berettiget at holde længere derpaa ved ny Foreninger. (En Stemme: Reaktionen). Et æret Medlem siger „Reaktionen“, jeg tror nu ikke, at de ville være saa reaktionære, at de skulle glemme, hvad de have vedkjendt sig i 1852. Men det kan jo være, jeg tager feil. Jeg skal indrømme, at ser man paa det juridiske Spørgsmaal, kan det jo nok være, at en stor Del Tiendeieere fra tidligere Tid ere berettigede til Opmaal. Jeg tør ikke afgjøre det Spørgsmaal, jeg kjender ikke Høiesteretsdommen, jeg kan kun henholde mig til f. Gr. hvad Lunn har skrevet om det danske Tiendevæsen, og da erindrer jeg tydelig, at han har sagt, at det var tvivlsomt, dersom man vedtog en Forening f. Gr. om, at Tienden skulde leveres den 1ste Januar, altsaa efter December Maanedes Udgang, hvorvidt vedkommende Tiendeieer kunde være berettiget til Opmaal. Det er et Spørgsmaal, siger han, der henhører under Domstolens Afgjørelse. Altsaa, han har erkjendt, at det var tvivlsomt. Men nu forekommer det mig, at, naar man tager Penge, er der ingen Grund til at holde paa Opmaal. Jeg vil ikke dermed have sagt, at Loven for mit personlige Vedkommende skulde strande paa dette Spørgsmaal. Det kan jeg ikke sige, det staar tvivlsomt for mig, hvordan jeg vil stille mig, dersom jeg ellers kan faae Loven. som jeg ønsker den Et andet Spørgsmaal, som Ministeren fremdrog, var, at de 10 Nar kunde mulig være urigtige eller uretfærdige eller ubillige — maaffe det var det Udtryk, han brugte — overfor Tiendetagerne. Det kan jeg ikke erkjende. Jeg har udtalt, at jeg faae hellere, at man blev staaende ved Kapitelstaxten, indtagen hvor det har været Praxis i en længere Narraffe at have det indrettet paa anden Maade, altsaa hvor det har været anerkjendt fra begge Sider, men at det

skulde komme i Strid med Grundloven, tror jeg rigtignok ikke. Saa tror jeg, at mange kontraktmæssige Forhold og Lønningsforhold, som hvile paa Kapitelstaxten, lige saa godt kunne komme i Strid med Grundloven. Det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds (Lauber) mente, at man maaffe kunde komme til at indføre Tiende efter et Forslag af det ærede Medlem for Narhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) paa de nuværende tiendesfri Gaarde. Jeg skal indrømme, at det er et Forslag, der tidt har været indbragt i dette Thing. Jeg tror dog — det er min Opfattelse — at det vilde være uheldigt at paalægge Tiende, eller haad der træder i Stedet for Tiende, paa Jorder, som have været fri i en længere Narraffe. Man kan tvivle, om det var berettiget, at de i sin Tid bleve fritagne, det er et andet Spørgsmaal. Jeg tror, at vi maa gaa den modsatte Vej, at vi maa se at afløse Tienden paa de tiendeplichtige Jorder paa en billig og retfærdig Maade. Det tror jeg, vil være en heldigere Fremgangsmaade end ved at indføre Tiende paa disse Jorder; thi man maa ikke glemme, at det er i en Række af flere Hundrede Nar, at de tilbels have været frie. Man har jo en Kirkeordonnants af Christian III, hvori han fortæller, at han var nødsaget til at give efter for Adelen, da den fordrvede Tiendefrihed, det var i 1539; men i en Reces af 1558 af samme Konge befalede han, at de skulde være fri for Tiende, naar de holdt deres Tjenere til at tiende retfærdigt. Den samme Bestemmelse blev optagen i Christian V.'s danske Lov. Altsaa det er i en Række af flere Hundrede Nar, at de have været fri derfor, men maaffe betalt Lidt til Præsten i Form af Præstepenge, og jeg tror derfor, at det vilde være ubødig at gaa til at indføre Tiende paa disse Jorder. Lad os afløse Tienden paa retfærdige og billige Vilkaar paa de Jorder, paa hvilke den hviiler, det tror jeg, er den fundeste og retfærdigste Vej at gaa.

G. Petersen: Det var kun ligeoverfor det ærede Medlem for Aalborg 5te Valgkreds (B. Holm), som syntes at finde, at det var omtrent en ligegyldig Sag, om det var stifts- eller herredsviis, at man vil beregne Kapitelstaxten, at jeg vil tillade mig at gjøre opmærksom paa, at, naar han ikke har set stor Forskjel i de forskellige Indberetninger, er der dog ikke bestomindre adskillige, hvori der er stor Forskjel. Jeg har hændelsesviis Indberetningerne for Fyens Stift for den sidste Maaned liggende, og jeg ser da saaledes, at Byg varierer imellem 10 og 12 Kr., idet nemlig Denne, der ligge Syd for Fyen, altid ere høiere i deres Indberetninger, ja det gaar endogsaa saa vidt, at jeg ser, at en Lønde Byg er noteret paa Langeland til 14 Kr., men flere Steder paa Fyen er den noteret til 10 Kr., det er altsaa en Forskjel af 4 Kr. paa en Lønde